

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Specialpedagogik, 20 poäng

Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs:	SPECIALPEDAGOGIK, 20 poäng Särskilda utbildningsbehov i språk och matematik Special Education, 20 credit points Special Education Needs in Language and mathematics Teaching
Kursid	LSSB04
Poäng	20
Nivå	B
Ämneskod	SQA
Utbildningsområde	SA 80 %, LU 20%

Allmänt Kursen ingår som en specialisering i lärarutbildningen. Kursen syftar till att belysa hur den naturliga variationen av barns- och ungdomars förutsättningar och behov utgör grunden för att skapa delaktighet i lärande och kommunikation för alla elever. Kursen tar sin utgångspunkt i ett kommunikativt relationsinriktat perspektiv.

Mål Kursen syftar till att studenten:

- utvecklar fördjupade kunskaper om barns- och ungdomars lärande med avseende på tal- och språkutveckling, skriftspråksutveckling samt matematisk begreppsutveckling
- utvecklar insikter i hur val av organisering, arbetssätt, arbetsformer och innehåll kan befrämja respektive motverka barns och ungdomars kognitiva och kommunikativa utveckling
- utvecklar förmåga att identifiera, kartlägga och analysera barns och ungdomars olikheter samt skapa förutsättningar för lärande och delaktighet
- utvecklar beredskap för att i samverkan med arbetslag, elever och föräldrar skapa balans mellan elevers behov och förutsättningar och skolans krav

Innehåll **Delkurs 1 a; Tal- och språk i ett kommunikationspedagogiskt perspektiv, 5p**

- Kommunikationsprocessen

- Språkets och talets betydelse i kommunikationsprocessen
- Tal- och språkutveckling
- Röst- och talstörningar
- Pedagogiska insatser vid kommunikationsstörningar
- Klassrumskommunikation

Alternativt/

Delkurs 1 b; Introduktion till läs- skriv- och matematikutveckling, 5p

- Barns utveckling av skriftspråk och matematiskt tänkande
- Läs- och skrivprocessen – teorier kring läs- och skrivutveckling
- Matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- Miljöer och strategier som stöd för skriftspråks- och matematikutveckling

Delkurs 2; Särskilda utbildningsbehov i matematik, 5p

- Vad påverkar lärandet i matematik
- Skolmatematikens stoff, behandling och konsekvenser
- Komplexiteten i mötet med matematiken
- Olika pedagogiska influensers syn på matematikundervisning
- Språk och kommunikation i matematik
- Olika sätt att diagnostisera och åtgärda

Delkurs 3; Läs- och skrivmöjligheter åt alla

- Möjligheter och hinder i läs- och skrivprocessen
- Olika perspektiv på läs- och skrivsvårigheter
- Att förebygga och möta svårigheter i läsning och skrivning
- Olika sätt att kartlägga, analysera och åtgärda

Delkurs 4; Fördjupningsarbete 5p

- Kartläggning och analys av behov och förutsättningar
- Upprättande av åtgärdsprogram
- Analys av åtgärdsprogram som didaktiskt/pedagogiskt verktyg

Förkunskapskrav

För delkurs 1a, krävs AU2-Specialpedagogik 10p samt LSMUTV 20p.

För delkurs 1b, krävs AU2-Specialpedagogik 10p

För delkurs 2, 3 och 4 krävs delkurs 1a eller 1b.

Kursupplägg

Dialektiskt upplagda föreläsningar i 30-grupp, tematiska litteraturstudier, seminariediskussioner, inslag av verksamhetsförlagda studier och handledning av åtgärdprogram.

Bemanning LåVe 45 %, Pe 45 %, Fri Resurs 10 %

Examination Kontinuerligt förda protokoll från studiegruppsarbete.
Redovisningsseminarier. Avslutande
fördjupningsarbete/åtgärdsprogram med analys. Lärandet i kursen
syftar till att utveckla specialpedagogiskt förhållningssätt och sker
till stor del genom samarbete och reflektion i studiegrupp. Betyget
sätts efter tvågradig skala med något av uttrycken Underkänd eller
Godkänd.

Kurslitteratur	Delkurs 1 a	Antal sid:
	Atterström, H. (1996). <i>Vissa tystnar men talar åter. Om kommunikationssvårigheter i muntliga sammanhang.</i>	
	I Chaib (red). <i>Begriplighet och förståelse.</i> Lund:Studlitt	Komp 25s
	Cooper, P.J. & Simonds,C. (1999). <i>Communication for the Classroom Teacher.</i> Sixth Ed: Boston:Allyn and Bacon.	
	Valda delar Komp	150s
	Granström, k. & Einarsson, C. (1995). <i>Forskning om liv och arbete i svenska klassrum. En översikt.</i> Skolverkets monografiserie Sthlm: Skolverket	85 s
	Myata, C. (2002). <i>Visst vågar du!</i> Jkp:Brain Books	209s
	Nilsson.B. & Waldemarsson (1994) <i>kommunikation. Samspel mellan människor.</i> Lund: Studlitt	168s
	Rudberg, L-A. (red). (1992). <i>Barns tal- och språksvårigheter.</i> Lund:Studlitt	103 s
	Rygqvold, A-L. (2001). <i>Språk och talstörningar.</i> I Asmervik m.fl. (red) <i>Barn med behov av särskilt stöd.</i> Lund:Studlitt	37s
	Svensson, A-K. (1998). <i>Barnet språket och miljön.</i> Lund:Studlitt	200s
	Fördjupningslitteratur	100s
	Delkurs 1 b	
	Allard, B., Rudqvist, M. & Sundblad, B. (2001). Nya LUS-boken <i>En bok om läsutveckling.</i> Sthlm: Bonniers	ca 100s
	Carlgren, I. & Marton, F. (2000). <i>Lärare av i morgon.</i> Sthlm: Liber (s. 117-178)	60s
	Dahlgren,G. M. mfl. (1999). <i>Barn upptäcker skriftspråket.</i> Sthlm: Liber	150s
	Johnsen-Hoines,M. (1997). <i>Matematik som språk.</i> Sthlm:Liber	210s
	Lpo-94 samt kursplaner för grundskolan (svenska och matematik) www.skolverket.se	
	Nämnamn Tema (2000). <i>Matematik från början.</i> Göteborgs univ.	245s
	Sandahl,A. & Unenge,J. (1999). <i>Lärarguide.</i>	

Sthlm:Natur och kultur	100s
Skolverket (2002). <i>Språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andra språk för åren före skolår 6.</i> Lärarhandledning och observationsschema.	
Sthlm:Liber	30s
Stadler, E. (1998). <i>Läs- och skrivinlärning</i>	
Lund:Studentlitt	127s
Artiklar ca	80s

Delkurs 2

Ahlberg, A. (2001). <i>Lärande och delaktighet.</i>	
Lund:Studlitt valda delar	ca 70s
Dahl, K. (1999). <i>Ska vi leka matte?</i> AlfaBeta	60s
Gran, B. (red) (1998) <i>Matematik på elevens villkor.</i>	
Lund.Studlitt	215s
Malmer, G. (1999). <i>Bra matematik för alla</i>	
Lund.studlitteratur	245s
Rönnberg, I.,Rönnberg,L. (2001) <i>Minoritets elever och matematikutbildning.</i> Skolverket 01:617	130s
Unenge, J. (1999). <i>Skolmatematiken i går, idag i morgon – med mina ögon sett.</i> Sthlm:Natur o Kultur	152s

Delkurs 3

Ericson, B . (2001). <i>Utredning av läs- och skrivsvårigheter.</i>	
Lund: Studlitteratur	226s
Myrberg, M. (2001). <i>Att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter.</i> Skolverket	
www.skolverket.se/publicerat	70s
SOU (1997:108) <i>Att lämna skolan med rak rygg – om rätten till skriftspråket och om förskolans och skolans möjligheter att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter.</i> Slutbetänkande av Läs- och skrivkommittén.	
Valda delar	100-200s
Taube, K. (2000). <i>Läsinlärning och självförtroende.</i>	
Sthlm. Prisma	130 s
Wellros, S och M. (1995). <i>En kamp om kunskap.</i>	
Lund:Gleerup	154s
<i>Kartläggningsinstrument för språklig medvetenhet, läs- och skrivutveckling</i>	ca 150s
Aktuella vetenskapliga artiklar och rapporter.	100s

Delkurs 4

Skolverket (2003) <i>Kartläggning av åtgärdsprogram och särskilt stöd i grundskolan.</i> Skolverket 03:813.	
Sthlm:Fritzes www.skolverket.se	100s
Skolverket (2004) Rapport under utarbetning, klar början av 2004	110s
Fördjupande litteratur inom valt problemområde	

Delkurs 1-4

Läroplaner för respektive skolform. Lpfö, Lpo, Lpf

Kursplaner för Grundskolan (2000), Gymnasieskolan (1994),
Särskolan (2002)
Skollag och Grundskole- respektive Gymnasieförordningen.